

Силабус
освітнього компонента
«Менеджмент закладів мистецтва і культури»
2023-2024 навчальний рік

Освітня програма
Спеціальність
Галузь знань
Рівень вищої освіти

Середня освіта (музичне мистецтво та англійська мова)
014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
01 Освіта/ Педагогіка
бакалавр

Викладач	ЛЕМІШ Катерина Михайлівна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/gef/structure-gef/kaf-management-and-administration/composition-kaf-pedagogies-higher-school/lemish/
Контактний тел.	+380662000984
Е-mail викладача:	lkg1704@gmail.com
Графік консультацій	Індивідуально із застосуванням дистанційних технологій

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Форма навчання	Кількість кредитів/годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
денна	3 кредити/ 90 годин	12	12	66	залік
заочна		6	6	78	

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: менеджмент, заклади мистецтва і культури, організація, функції управління, методи управління, комунікації, управлінські рішення, керівництво, лідерство, влада, проекти, управління проектами.

Мета та предмет курсу: формування у здобувачів вищої освіти системи знань з менеджменту, особливостей менеджменту культури і мистецтв, розкриття методологічних засад менеджменту в культурі та мистецтві.

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Загальні засади менеджменту

Тема 1. Поняття та розвиток теорій менеджменту

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління. Особливості менеджменту закладів мистецтв і культури. Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Класифікація принципів менеджменту. Взаємозв'язок між принципами менеджменту. Інструменти менеджменту: ієрархія, культура та ринок. Закони та закономірності менеджменту. Характеристика основних законів менеджменту: спеціалізації, інтеграції, економії часу. Передумови виникнення науки управління. Існуючі парадигми менеджменту. Класичні та неокласичні теорії менеджменту. Особливості становлення сучасного менеджменту в Україні. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід. Особливості менеджменту в економічно розвинених країнах: північноамериканська модель менеджменту; західноєвропейська модель менеджменту; японська модель менеджменту. Концептуальні моделі сучасного менеджменту. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

Змістовий модуль 2. Об'єкти та суб'єкти менеджменту закладів мистецтв і культури

Тема 2. Організація як об'єкт менеджменту

Поняття та види організацій. Особливості закладів мистецтв і культури. Принципи та закони

розвитку організацій. Сутність і основні риси формальної організації. Причини виникнення, принципи функціонування організацій. Загальні характеристики організації: ресурси, залежність від зовнішнього середовища, горизонтальний поділ праці, вертикальний поділ праці, підрозділи. Взаємозв'язок елементів організації. Поняття про внутрішнє середовище. Внутрішні змінні організації. Цілі фірми. Ієрархія цілей. Вимоги до цілей. Задачі. Зв'язок цілей і задач. Управління по завданням. Структура організації. Норма керованості. Види структур: плоскі і багаторівневі. Принципи побудови структури. Вимоги до оптимальних структур. Технологія. Класифікація технологій по Вудворд. Класифікація технологій по Томпсону. Персонал. 3 головних аспекти людської змінної у системному підході. Фактори, які впливають на індивідуальну поведінку та успішну діяльність. Поняття про зовнішнє середовище фірми. Фактори зовнішнього середовища фірми. Зовнішнє середовище прямого впливу та її фактори. Постачальники. Закони та державні органи. Споживачі. Конкуренти. Зовнішнє середовище непрямого впливу та його фактори. Стан економіки. Соціокультурні фактори. Політичні чинники. Міжнародне оточення. Науково-технічний прогрес. Характеристики зовнішнього середовища: взаємозалежність, складність, рухливість, невизначеність. Поняття організаційної культури. Структура організаційної культури. Три рівня організаційної культури: зовнішні фактори, ціннісні орієнтації та вірування, базові припущення. Суб'єктивна організаційна культура. Об'єктивна організаційна культура. Характеристики організаційної культури.

Тема 3. Менеджери закладів мистецтва і культури

Менеджери в організації. Ознаки діяльності менеджера. Розподіл управлінської праці. Сфери менеджменту. Рівні менеджменту. Управлінська піраміда. Ролі менеджера в організації за Г. Мінцбергом. Якості, необхідні менеджерам. Професійні обов'язки та особистісні якості арт-менеджера. Характеристика діяльності арт-менеджера. Види діяльності арт-менеджера (продюсера): організаційно-адміністративна, творчо-виробнича, нормативно-правова. Технологія self-management в діяльності керівника закладу мистецтва і культури. Технологія time-management як основа self-management керівника закладу мистецтва і культури.

Змістовий модуль 3. Функції та технології менеджменту закладів мистецтв і культури

Тема 4. Функції та методи менеджменту закладів мистецтв і культури

Поняття функцій менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Особливості формування функцій менеджменту. Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Сутність та класифікація методів менеджменту. Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління на керовану. Методи менеджменту як результат виконання функцій менеджменту.

Тема 5. Технології менеджменту закладів мистецтв і культури

Продюсування. Промоушн. Маркетингові технології. Технології формування іміджу.

Змістовий модуль 4. Зв'язкові процеси в менеджменті закладів мистецтв і культури

Тема 6. Інформація і комунікації в менеджменті закладів мистецтв і культури. Прийняття управлінських рішень в закладах мистецтв і культури

Інформація, її види та роль в менеджменті. Носії інформації. Класифікація інформації. Вимоги, що висуваються до інформації. Поняття і характеристика комунікацій. Різновиди «внутрішніх» та «зовнішніх» комунікацій. Перешкоди в комунікаціях. Зворотний зв'язок в процесі комунікації. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки. Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу. Моделі комунікаційного процесу. Організація комунікаційного процесу. Комунікаційні переваги. Поняття «комунікаційна мережа». Типи комунікаційних мереж в групах. Централізовані й децентралізовані комунікаційні мережі. Модель вибору типу комунікаційної мережі в групі. Мережі неформальної комунікації. Відкриті комунікації та діалог. Управління організаційними комунікаціями. Індивідуальні перешкоди на шляху ефективної комунікації. Організаційні комунікативні бар'єри. Шляхи подолання перешкод до ефективної комунікації. Модель вибору стилю комунікації. Розвиток індивідуальних навичок комунікації. Методи вдосконалення комунікацій. Методи вдосконалення міжособистісних комунікацій. Підвищення ефективності інформаційного обліку. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень. Фактори, що

впливають на процес прийняття управлінських рішень. Людський та організаційний фактори у процесі прийняття рішення. Індивідуальне та групове прийняття рішень (модель Р. Роскіна, модель Врума-Йеттона, модель Врума-Джаго). Підходи до прийняття рішень. Різновиди технологій прийняття рішень. Якість управлінських рішень.

Змістовий модуль 5. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту закладу мистецтв і культури

Тема 7. Керівництво та лідерство

Поняття та загальна характеристика керівництва. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Теорії лідерства. Типологія лідерів. Теорія особистих якостей лідера. Концепції поведінки лідера. Концепції ситуаційного лідерства. Поняття стилю керування. Характеристика та класифікація стилів керування. Фактори та передумови формування стилів керівництва.

Змістовий модуль 6. Інноваційні технології менеджменту закладів мистецтв і культури

Тема 8. Програмно-проектний підхід в управлінні закладами мистецтв і культури

Поняття, сутність та основні характеристики проекту: його унікальність, цільова орієнтованість та обмеженість у часі. Типи, класи і види проектів. Особливості творчих проектів. Основні поняття, фази і стадії управління проектами. Підсистеми управління проектом, процеси взаємопов'язаного управління. Прийняття рішень в управлінні проектами. Просування проектів. Моніторинг виконання проекту. Бюджетне фінансування проектів. Позабюджетне фінансування проектів. Спонсорська допомога у фінансуванні проектів. Технології фандрайзингу.

Методи навчання: лекції, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації, навчальна гра, ситуаційні завдання, демонстрування, вправи, практична робота, самостійна робота, науково-дослідна робота, навчальна дискусія, пізнавальні ігри, бінарні; методи активного навчання: вирішення ситуаційних задач (кейсів), ділові ігри; робота в малих групах.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): організація освітнього процесу здійснюється відповідно до положень університету (<http://bdpu.org/public-information/position-bdpu/>). Здобувачі вищої освіти повинні здавати визначені види завдань до завершення курсу. При виконанні письмових робіт не допустимим є порушення академічної доброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботах є підставою для їх незарахування викладачем. Здобувачі освіти, які отримали незадовільну підсумкову оцінку мають право на перескладання у встановлені терміни.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: вивчення дисципліни передбачає використання мультимедійного обладнання, комп'ютерної техніки та пакетів прикладних програм Microsoft Power Point, Microsoft Office Excel, Microsoft Word, Moodle, Zoom.

Система оцінювання та вимоги: Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у шкалу ECTS. Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, практичних робіт, тестів, індивідуальних завдань, самостійної роботи. Для кожного здобувача вищої освіти інформація про критерії оцінювання та його успішність доступна у Moodle.

Поточне тестування та самостійна робота						Сума		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4		Змістовий модуль 5	Змістовий модуль 6
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
12	12	12	13	13	13	12	13	100

Види робіт	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Всього
Відповідь на практичному занятті	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-16
Виконання практичних завдань	0-7	0-7	0-7	0-7	0-7	0-7	0-7	0-7	0-56
Самостійна (індивідуальна) робота	0-3	0-3	0-3	0-4	0-4	0-4	0-3	0-4	0-28
Всього за темами	0-12	0-12	0-12	0-13	0-13	0-13	0-12	0-13	0-100
Всього за курсом									0-100

Шкала оцінювання

Оцінка за бальною шкалою, що використовується в Університеті	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні	1. Березін, О.В., Безпарточний М.Г. Управління проектами: навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2018. 272 с. 2. Гагоорт Г. Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль. Переклад з англійської мови. Львів: Літопис, 2008. 357. 3. Менеджмент: навч. посіб. / Мошек Г.Є. та ін.; за заг. ред. Г.Є. Мошека. Київ: Ліра-К, 2015. 550 с. 4. Михайлов С.І. Менеджмент. 2-ге видання. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 536 с. 5. Пекар В. Різнобарвний менеджмент. Київ: Фоліо, 2019. 191 с. 6. Петрова І.В. Проектування в соціально-культурній сфері: Навчальний посібник. К.: Вид-во КНУКіМ, 2007. 372 с. 7. Рульєв В. А., Гуткевич С.О. Менеджмент: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 312 с. 8. Свидрук І.І. Креативний менеджмент : навч. посібник. Київ : Центр учбової літ., 2012. 224 с.
Додаткові	9. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide). Six Edition. USA. PMI. 2017. 574 p. 10. Byrnes, William J. Management and the arts. 4th ed. 476 p. 11. MICHAEL M. KAISER. The Art of the Turnaround: Creating and Maintaining Healthy Arts Organizations. Brandeis University Press, 2008. 204 p. 12. Татарнікова А. А. Технології арт-менеджменту та їх роль у модернізації професійної підготовки кадрів для сфери культури й мистецтва. <i>Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології</i>. 2015. № 6. С. 381–388. 13. Абрамов Л.К., Азарова Т.В. Менеджмент у сфері культури. Кіровоград : ЦПТІ, 2000. 88 с. 14. Адміністративний менеджмент для магістрів : підручник / за ред. О.М. Теліженко, С. В. Глівенко. Суми : Університетська книга, 2018. 872 с. 15. Андрушків Б. М. Корпоративне управління : навч. посіб. К. : Кондор, 2011. 528 с. 16. Антонюк О. В Менеджмент культурно-мистецької сфери. <i>Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського</i>. 2011. № 2. С. 104-110. 17. Антонюк О.В. Менеджмент культурно-мистецької сфери. <i>Часопис</i>. Випуск 11. <i>Культурологія</i>, 2012. С. 104-110. 18. Ашаренкова Н. Г. Термінологічна культура як складова професійної компетентності менеджера. Збірник статей НАКККіМ, К., 2013. С. 32-38. 19. Бас Д.В. Аналіз ризиків арт-проектів. <i>Управління розвитком складних систем</i>. 2017. Вип. 29. С. 12-18. 20. Бас Д.В. Арт-проекти, їх особливості та визначення. <i>Вісник Черкаського державного технологічного університету. Серія: Технічні науки</i>. 2016. № 3. С. 57-62. 21. Бондар О. В. Ситуаційний менеджмент : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2011. 326 с. 22. Бушуєв С.Д., Бушуєва Н.С., Бабаєв І.А. и др. Креативные технологии управления проектами и программами. К.: «СамитКнига», 2010. 768 с 23. Вовчак О. Д. Інвестиційний менеджмент : підручник. Укоопспілка, Львів. торг.-

- економ. ун-т. Львів : Львів. торг.-економ. ун-ту, 2016. 463 с.
24. Гагорт Г. Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль / пер. з англ. Б. Шумиловича. Львів: Літопис, 2008. 360 с.
 25. Данченко О.Б. Огляд сучасних методологій управління ризиками в проєктах. *Управління проєктами та розвиток виробництва*: зб. наук.пр. 2014. № 1(49). С. 16-25.
 26. Данченко О.Б., Бас Д.В. Метод управління цінністю артпроєкту. *Управління проєктами: стан та перспективи: матеріали XIV міжнар. наук.-практ. конф. Миколаїв, 2018. С. 33-34.*
 27. Дикань Н.В., Борисенко І.І. Менеджмент. К.: Знання, 2008. 389 с.
 28. Драган О. І. Операційний менеджмент : навч. посіб. К. : НАКККіМ, 2010. 275 с.
 29. Дубок І.П. Джерела фінансування сфери культури в Україні шляхом бюджетного фінансування. *Вісн. нац. акад. держ. упр. при Президентові України*. 2015. № 2. С.63–70.
 30. Захарченко В. І. Інноваційний менеджмент : теорія і практика в умовах трансформації економіки : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2012. 448 с.
 31. Карлова О. А. Основи менеджменту і маркетингу : підручник. Харків : Друкарня Мадрид, 2016. 228 с.
 32. Кожушко Л. Ф. Менеджмент організацій: теорія та практика : навч. посібник. Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. Рівне : НУВГП, 2016. 396 с.
 33. Копієвська О. Р., Шевченко Н. О. Соціокультурний менеджмент: історія, теорія та сучасні практики Київ, 2019. 328 с.
 34. Кочубей Н. В. Соціокультурна діяльність. Суми, 2017. 122 с.
 35. Креативний менеджмент : навч. посіб. / О. Є. Кузьмін, С. В. Князь, І. В. Литвин, Д. К. Зінкевич. Львів : Львівська політехніка, 2010. 124 с.
 36. Кремадес Алехандро. Мистецтво фандрейзингу. Київ, 2019. 208 с.
 37. Крикавський, Є. В. Маркетинг та менеджмент : навч. посіб. - Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. 95 с.
 38. Кузьмінська Ю.М. Огляд методів управління креативністю команди проєкту. *Актуальні проблеми сучасної наукової думки* : матеріали наук.-практ. конф. Київ, 2014. С. 275–276
 39. Менеджмент соціокультурної діяльності: методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи студентів освітнього рівня «Бакалавр» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» / уклад. Н.М. Головач, Київ : НАКККіМ, 2017. 12 с.
 40. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основи менеджмента: Пер. с англ. М.: Дело, 2003. 702 с.
 41. Морозова О.Ф., Ноздренко О.А., Жуковська Л.Н., Костильов С.В. Менеджмент і арт-менеджмент: грані концептуальної взаємодії. *Економічний часопис–XXI*. 2016. № 158. С. 61–66.
 42. Основи менеджменту : [підручник для студ. вищ. навч. закладів]; затв. МОН / за ред.: А.А. Мазаракі. Х. : Фоліо, 2014. 846 с.
 43. Пилипенко С.М., Пилипенко А.А., Оленко В.І. Менеджмент: навчальний посібник. Харків: Вид. ХДЕУ. 2002. 208 с.
 44. Проскуріна М.О. Організаційно-економічний механізм культурної індустрії України: Монографія. К.: «Національна академія управління», 2018. 222 с.
 45. Рибалко І.В. Аналіз впливу психологічних особливостей стейкхолдерів на арт-проєкти. *Управління проєктами: стан та перспективи* : матеріали XVI міжнар. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 8-11 вересня 2020 р.). Миколаїв, 2020. С. 91-95.
 46. Рибалко І.В., Алькема В.Г. Сучасні підходи до управління командою проєктів в творчій сфері. *Професійний менеджмент у сучасних умовах розвитку ринку* : матеріали доповідей VIII науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Харків, 1 листопада 2019 р.). Х. : Монограф, 2019. С. 230-232.
 47. Рибалко І.В., Данченко О.Б., Меленчук В.М., Березенський Р.В. Проєктний підхід у творчій сфері. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проєктами. Bulletin of the National Technical University "KhPI". Series: Strategic management, portfolio, program and project management. Харків : НТУ «ХПІ», 2020. № 1. С. 24-30.
 48. Семешко Р.О., Шекера М.С. Основи практичного продюсування: створення і

	реалізація творів аудіовізуальної культури (практично-юридичний посібник): Київ, 2020. 318 с. 49. Соколова А. М., Чернявська О. В. Фандрайзинг Київ, 2013. 188 с. 50. Сухоліт Н. Сучасний український арт-ринок: моделі відносин. <i>Українське мистецтво</i>. 2004. № 3. С. 34-43. 51. Федоренко В. Г. Менеджмент: підручник. 3-тє вид., переробл. і доповн. К.: Алерта, 2015. 492 с. 52. Хміль Ф. І. Основи менеджменту : підручник. К. : Академвидав, 2003. 608 с. 53. Шморгун Л. Г. Менеджмент організацій : навч. посіб. К. : Знання, 2010. 452 с. 54. Яроміч С. А. Менеджмент у сфері культури : навчальний посібник. Кн. 1. Одеса: Центр практичногomenеджменту культури, 2006. 274 с.
Інтернет-ресурси	55. Бізнес-рішення для розвитку підприємств, управління маркетингом і збутом, фінансовий менеджмент, управління персоналом, інформаційні технології управління персоналом, бюджетування. URL: http://www.kmci.com.ua 56. Ділова література з економіки, менеджменту, реклами і маркетингу, управління персоналом, психології бізнесу, інформаційних технологій і т.п. URL: http://www.profibook.com.ua 57. Інтернет-портал для управлінців. URL: http://www.management.com.ua/ 58. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua 59. Публікації з менеджменту, економіки, маркетингу. URL: http://tourlib.net/management.htm